

Sygnatura akt I C 2492/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 18-10-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Marek

po rozpoznaniu w dniu 18-10-2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa L.(...) z siedzibą w K.

przeciwko P. M.

o zapłatę 3 720,00 zł

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda L.(...) z siedzibą w K. na rzecz pozwanego P. M. kwotę 917,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR Katarzyna Porada - Łaska

Sygn. akt I C 2492/18

UZASADNIENIE

Powód L.(...) z siedzibą w W. pozwem wniesionym w dniu 31.01.2018r. w domagał się zasądzenia od pozwanego P. M. kwoty 3.719,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż w dniu 13.09.2007r. pozwany zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W. umowę bankową, na podstawie której strona pozwana otrzymała określoną w umowie kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej zwrotu na warunkach określonych w umowie. Pozwana nie wywiązała się z przyjętego na siebie zobowiązania, wobec czego niespłacona kwota należności głównej stała się wymagalna wraz z kwotą odsetek umownych. Powód swoją legitymację procesową wywodzi z zawartej z poprzednim wierzycielem pozwanej umowy przelewu wierzytelności z dnia 29.09.2015r. Jednocześnie powód wyjaśnił, że na kwotę dochodzoną pozwem składa się:

- niespłacona należność główna w kwocie 2.854,26 zł,

- odsetki umowne naliczone przez pierwotnego wierzyciela w wysokości 207,26 zł.

- odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP naliczone przez powoda od dnia 30.09.2015r. do dnia 31.12.2015r. w wysokości 72,72zł.

- odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP naliczone przez powoda jednak nie wyższej, niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 01.01.2016r. do dnia 18.01.2018r. w wysokości 585,71zł.

Ponadto powód domaga się zasądzenia od pozwanej odsetek ustawowych za opóźnienie od całej kwoty należności głównej, od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zwrot kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł zarzut braku udowodnienia podstawy i wysokości roszczenia powoda kwestionując przedstawiony przez powoda dokument prywatny w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu oraz zarzut przedawnienia roszczenia w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że powód nie udowodnił podstawy swojego roszczenia ani jego wysokości. Do pozwu nie dołączył umowy z dnia 13.09.2007r. nr (...) \ (...), na która powołał się powód w uzasadnieniu pozwu. Powód nie wskazał, czy była to umowa kredytu lub umowa karty kredytowej na podstawie której bank przekazał stronie pozwanej środki pieniężne w wysokości i na zasadach określonych w umowie. W dalszej części uzasadnienia powód wskazał, że przedawnienie roszczeń strony powodowej nastąpiło jeszcze w poprzednio obowiązującym stanie prawnym. Powód nie wskazał daty wymagalności roszczenia, którego się domaga. Na dzień wniesienia pozwu roszczenie było przedawnione w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 03.09.2007r. pozwany wraz z (...) Bank S.A. z siedzibą w K. zawarł umowę o kartę kredytową (...) Banku S.A. na podstawie której, bank wydał pozwanemu kartę kredytową uprawniającą do korzystania z przyznanego limitu. Przyznany posiadaczowi limit kredytowy miał charakter odnawialny.

(dowód: umowa o kartę kredytową (...) Banku S.A. k. 38 – 40)

W dniu 11 sierpnia 2009r. wierzyciel pierwotny wypowiedział umowę o kartę kredytową.

(dowód: wypowiedzenie umowy o kartę kredytową z dnia 11.08.2009r. k. 46)

W dniu 29 września 2015r. wierzyciel pierwotny G. (...) bank S.A. z siedzibą w W. zawarł z (...) Finanse I (...) F. (...) z siedzibą w K. umowę przelewu wierzytelności nr (...), której przedmiotem była wierzytelność wobec pozwanego P. M. z tytułu zawartej w dniu 13.09.2007r. umowy nr (...) \ (...).

(dowód: umowa przelewu wierzytelności nr (...) k. 26; wyciąg z załącznika nr 1 k. 28)

W dniu 11 marca 2016r. nastąpiła zmiana nazwy powoda z (...) Finanse I (...) F. (...) Zamknięty na (...) (...).

(okoliczność niezaprzeczona – art. 230 k.p.c.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, które nie były kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd zważył, co następuje.

Roszczenie zgłoszone przez stronę powodową dotyczyło wierzytelności wynikającej z umowy o kartę kredytową łączącej pozwanego z pierwotnym wierzycielem, którą powód nabył w drodze umowy cesji wierzytelności z dnia 29.09.2015 roku.

Rozważania w niniejszej sprawie należy w pierwszej kolejności skoncentrować na ocenie zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia, albowiem jego skuteczne podniesienie jest wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r. III CZP 84/05, tak też: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 653/09).

Zarzut ten okazał się w pełni zasadny.

Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 117 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne (art. 117 § 2 k.c.). Poza sporem pozostaje, że przedmiotowy zarzut został skutecznie podniesiony przez pozwanego w niniejszej sprawie, a roszczenie dochodzone niniejszym powództwem jest roszczeniem majątkowym.

W tym miejscu przypomnieć należy, zgodnie z treścią art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia roszczenia wynosi lat 10, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Ustanowienie w przytoczonym przepisie terminu przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej stanowi odstępstwo od ogólnej zasady, zgodnie z którą termin przedawnienia wynosi lat dziesięć. Jednakże dla zastosowania tego wyjątku ustawa wprowadza wymaganie, aby określone roszczenie, które przysługuje podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą pozostawało „w związku z działalnością gospodarczą”. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 roku, w sprawie sygn. akt IV CSK 356/06, termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby nie będącej przedsiębiorcą wynosi również trzy lata.

Wskazać również należy, iż w myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z procedurą cywilną nie do Sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.) a ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Skoro zatem pozwany podniósł zarzut przedawnienia, to do powoda należało wykazanie, że roszczenie stało się wymagalne i że nie upłynął jeszcze termin jego przedawnienia. W niniejszej sprawie udzielenie pozwanemu przez Bank limitu kredytowego w ramach umowy o kartę kredytową z dnia 03 września 2007 roku niewątpliwie stanowiło czynność prawną związaną z prowadzoną przez bank działalnością gospodarczą i tym samym objęte było trzyletnim okresem przedawnienia.

Zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.p.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Wymagalność jest to stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Roszczenia mogą uzyskać przymiot wymagalności w dniu oznaczonym przez ustawę lub przez czynność prawną, albo wynikającym z właściwości zobowiązania. W doktrynie określa się wymagalność jako stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek zbiega się z chwilą uaktywnienia się wierzytelności. Stanowi to początek biegu przedawnienia. Natomiast bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia lub zabezpieczenia (art. 123 § 1 k.p.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Przerwanie biegu terminu przedawnienia wyłącznie może wynikać z zachowania wierzyciela lub dłużnika. Przyczynami przerwania biegu terminu przedawnienia mogą być zarówno zdarzenia (czynności) w znaczeniu materialnoprawnym (uznanie roszczenia), jak i o charakterze procesowym (wniesienie powództwa w celu dochodzenia roszczenia).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że Bank S.A. z siedzibą w K. zawarł w dniu 03.09.2007r. umowę o kartę kredytową z pozwanym. Skoro bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, to będzie to następny dzień po upływie 30-dniowego (jak wynika z umowy

bankowej i z treści wypowiedzenia) okresu wypowiedzeniu umowy. Wypowiedzenie umowy o kartę kredytowa miało miejsce w piśmie z 11.08.2009r. Przy przyjęciu, że pismo to dotarło do pozwanego w ciągu 7 dni i po doliczeniu 30-dniowego okresu wypowiedzenia, stwierdzić należy, iż roszczenia banku stały się wymagalne najpóźniej z końcem września 2009 r.

Wobec tego uznać należało, że przedawnienie roszczeń powoda nastąpiło najpóźniej z początkiem października 2012 r., podczas gdy powództwo zostało wniesione do Sądu dopiero w dniu 31.01.2018r.

Powód utracił zatem możliwość skutecznego dochodzenia tego roszczenia na drodze sądowej. Przedawnione roszczenie przekształca zobowiązanie w zobowiązanie naturalne. Skutek przedawnienia polega bowiem na tym, że dłużnik uzyskuje prawo zgłoszenia zarzutu (tzw. zarzutu peremptoryjnego) wyłączającego możliwość dochodzenia wykonania świadczenia (lub odszkodowania za szkody powstałe wskutek jego niewykonania lub nienależytego wykonania) przed sądem (państwowym lub arbitrażowym). Wykonanie tego uprawnienia (czyli podniesienie zarzutu) powoduje, że roszczenie już nie może być skutecznie dochodzone. Dotyczy to nie tylko roszczenia głównego, ale i odsetek za opóźnienie (tak uchwała SN z 10.11.1995r., III CZP 156/95). Podniesienie więc przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia głównego rozciągało się również na odsetki. Roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia roszczenia głównego. Skoro dochodzone przez powoda roszczenia uboczne są akcesoryjne wobec roszczenia głównego (kapitału pożyczki), to należało uznać, że zgłoszony zarzut przedawnienia odsetek jest również zasadny.

Nie uszedł uwadze Sadu fakt, że pismo złożone przez pełnomocnika pozwanego zawierające zarzut przedawnienia wpłynęło do sadu na 2 dni przed terminem rozprawy.

Jednakże zwrócić należy uwagę na to, że już w 2017 roku rozpoczęły się w resorcie sprawiedliwości prace nad projektem nowelizacji prawa cywilnego (projekt został zaprezentowany w dniu 01 lutego 2017 roku), zmieniającym przepisy regulujące instytucję przedawnienia, w tym wprowadzające obowiązek badania przez Sąd przedawnienia roszczeń z urzędu, co w sposób oczywisty winno zadziałać na powoda mobilizująco przy dochodzeniu roszczeń. W szczególności powód reprezentowany przez profesjonalistę powinien od razu do pozwu dołączyć dowody, z których wynikałyby ewentualne przerwy w biegu terminu przedawnienia. Tego powód nie uczynił, tym samym nie wykazał, że miały miejsce przerwy w biegu terminu przedawnienia.

Podsumowując, w ocenie Sądu Rejonowego powództwo podlegało oddaleniu z powodu przedawnienia roszczenia i z tego względu odstąpiono od merytorycznego rozpatrzenia istoty sprawy, a więc zasadności roszczenia, jego treści oraz wysokości. Uwzględniony zarzut przedawnienia, będący jedną z tzw. przesłanek negatywnych jurysdykcyjnych, usuwa obowiązek szczegółowego badania przez sąd, czy i jakie roszczenie rzeczywiście przysługuje powodowi i jaka jest jego wysokość.

Wobec powyższego Sąd w punkcie I wyroku oddalił powództwo.

O kosztach orzeczono w punkcie II wyroku w oparciu w przepisy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. wyrażające zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony /koszty procesu/.

Kierując się powyższą zasadą, Sąd orzekł o zasądzeniu od powoda na rzecz pozwanego jako wygrywającego niniejszy proces kwoty 917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, które obejmowały: 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwoty 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalone na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj.Dz.U.2015.1804 ze zm.).

SSR Katarzyna Porada-Łaska